

บทที่ 4

สรุปและเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาวิจัยลักษณะการเปลี่ยนแปลงคำยืมภาษาบาลี-สันสกฤตในมหาชาติคำหลวงได้ผลการวิจัยว่า คำยืมภาษาบาลี-สันสกฤตที่ใช้ในมหาชาติคำหลวงมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านรูปลักษณะที่เป็นเสียงและรูปเขียน ไวยากรณ์ และความหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านเสียงเป็นไปอย่างกว้างขวาง

การเปลี่ยนแปลงทางเสียงนั้นพยัญชนะที่มีอยู่มากมายในภาษาบาลี-สันสกฤตได้ลดปริมาณลง เสียงใดที่ปรากฏตรงกันทั้งในภาษาบาลี-สันสกฤตและภาษาไทยยังคงลักษณะเดิมไว้ทุกประการ เว้นแต่เสียง /p/ /t/ และ /v/ ในภาษาบาลี-สันสกฤตอาจเปลี่ยนมาเป็นเสียง [p] และ [b] เสียง [t] และ [d] และเสียง [w] และ [ph] ได้ตามลำดับ ทำให้เสียง [p b t d w ph] ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยเสียงในภาษาไทยกลายเป็นเสียงย่อย ส่วนเสียงใดที่ปรากฏไม่ตรงกันระหว่างภาษาบาลี-สันสกฤตกับภาษาไทย ภาษาไทยก็จะปรับเปลี่ยนเสียงพยัญชนะในภาษาบาลี-สันสกฤตให้กลายเป็นเสียงในภาษาไทย ทั้งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย

เสียงพยัญชนะแทรกกลางที่มีอยู่มากมายในภาษาบาลี-สันสกฤตส่วนใหญ่เมื่อเปลี่ยนมาเป็นภาษาไทยมักจะแยกเสียงแทรกกลางที่เป็นกลุ่มของเสียงออกจากกันโดยการใช้ช่วงหยุดในการออกเสียง บางกรณีอาจมีการแทรกเสียงสระหรือพยางค์อื่นเพิ่มเข้าไปด้วย การแยกเสียงพยัญชนะแทรกกลางที่เป็นเสียงพยัญชนะประสมออกเพื่อใช้เสียงในตำแหน่งแรกเป็นเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์ที่อยู่ข้างหน้า และใช้เสียงที่อยู่ในตำแหน่งหลังเป็นพยัญชนะท้ายของพยางค์ที่อยู่ถัดมา การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะประสมที่อยู่ในตำแหน่งหน้า และเสียงพยัญชนะประสมที่อยู่ในตำแหน่งหลังของพยัญชนะแทรกกลางในภาษาบาลี-สันสกฤตก็ยังคงลักษณะส่วนใหญ่ไปตามลักษณะที่เสียงที่ปรากฏในกรณีที่เป็นเสียงเดี่ยวที่ปรากฏตามลำพังไม่ว่าต้นพยางค์ หรือท้ายพยางค์

การเปลี่ยนแปลงทางเสียงสระส่วนใหญ่เป็นการเลื่อนระดับของสระให้เลื่อนเป็นสระที่สูงขึ้น หรือเลื่อนเป็นสระที่ต่ำลง นอกจากนี้สระบางเสียงก็อาจเปลี่ยนกลายมาเป็นพยัญชนะ ด้านวรรณยุกต์นั้นภาษาบาลี-สันสกฤตไม่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ จึงต้องเพิ่มหน่วยเสียงวรรณยุกต์ให้แก่คำที่ยืมมาจากภาษาบาลี-สันสกฤต การเปลี่ยนแปลงทางเสียงมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางรูปเขียนด้วย กล่าวคือทำให้รูปเขียนของคำยืมภาษาบาลี-สันสกฤตมีลักษณะหลากหลายมากขึ้น จนไม่อาจหาเหตุผลในการอธิบายความแตกต่างทางรูปเขียนที่เกิดขึ้นได้ รูปเขียนคำยืมภาษาบาลี-สันสกฤตในมหาชาติคำหลวงจะไม่สอดคล้องกับรูปเขียนที่มีลักษณะเป็นการถ่ายทอดเสียงของภาษาบาลี-สันสกฤตเดิม

การเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์และการเปลี่ยนแปลงทางความหมายมีลักษณะที่ไม่กว้างขวางมากนัก การเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์ส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านชนิดของคำ และการเรียงลำดับคำ การเปลี่ยนแปลงทางความหมายเป็นการเลื่อนขอบเขตความหมายออกไปใช้ในความหมายใหม่และใช้ความหมายที่กว้างขวางกว่าเดิม

นอกจากการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงคำยืมภาษาบาลี-สันสกฤตมาสู่ภาษาไทยที่ใช้ในมหาชาติคำหลวงแล้วผู้วิจัยยังพบว่าคำยืมภาษาบาลี-สันสกฤตยังมีลักษณะเฉพาะที่น่าสนใจอีกบางประการ ได้แก่ ความนิยมในการใช้ภาษาสันสกฤตมากกว่าภาษาบาลี ซึ่งทำให้มีการใช้คำยืมจำนวนมากมีรูปเขียนที่ใกล้เคียงรูปเขียนในภาษาสันสกฤตยิ่งกว่าภาษาบาลี แม้ว่าหากพิจารณาด้วยเกณฑ์ทางเสียงแล้วคำเหล่านั้นอาจจะยืมมาจากภาษาบาลีก็เป็นได้ ด้วยมีรูป(เสียง)ที่ใกล้เคียงภาษาบาลี-มากกว่า ความนิยมภาษาสันสกฤตยังทำให้ผู้แต่งมหาชาติคำหลวงสร้างคำศัพท์ใหม่ขึ้นใช้เอง คำศัพท์ที่สร้างขึ้นนี้อาศัยการเทียบเสียงปฎิภาคระหว่างภาษาบาลีกับภาษาสันสกฤต ทั้งที่ๆ คำเหล่านี้ไม่มีใช้ในภาษาสันสกฤตเดิม เช่น แพศยันดร กฤตติการ นอกจากนี้ยังใช้คำภาษาสันสกฤตเป็นเครื่องช่วยในการแปลคาถาภาษาบาลี ในลักษณะต่างๆ และยังสามารถนำคำยืมภาษาบาลี-สันสกฤตไปใช้สร้างคำซ้อนเพื่อช่วยในการสร้างภาพและความรู้สึกทางสุนทรียะแก่ผู้ฟัง

การที่มหาชาติคำหลวงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาทำให้วงคำศัพท์ที่ใช้ล้วนเป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนาพุทธ ทั้งชื่อเฉพาะ และชื่อช่อธรรมะ คำประพันธ์ส่วนใหญ่ที่เป็นร้อยจะเอื้อ

ต่อผู้แต่งให้สามารถสร้างคำที่เลียนแบบคำสามาสรแบบยาวๆ ในภาษาสันสกฤตเพื่อสร้างความ
อลังการแก่มหานาติคำหลวงได้

ข้อเสนอแนะ

ลิลิตยวนพ่ายเป็นวรรณกรรมที่ร่วมสมัยกับมหานาติคำหลวง แต่เป็นวรรณกรรม
ประเภทมหากาพย์ ลิลิตยวนพ่ายเป็นวรรณกรรมอีกเรื่องหนึ่งที่ใช้คำยืมจากภาษาบาลี-สันสกฤต
จำนวนมาก น่าจะมีการศึกษาลักษณะคำยืมภาษาบาลี-สันสกฤตที่อยู่ในลิลิตยวนพ่ายและนำมา
เปรียบเทียบกับที่ใช้ในมหานาติคำหลวงต่อไป